

Militars, nines i màscares

'La herencia del coronel', dels argentins Carlos Trillo i Lucas Varela, segueix l'últim tram vital d'un personatge pertorbat en el context de la dictadura

XAVIER GORDI

Benvinguts al novè art! Aquest és un terreny poc explorat per la majoria del públic amant de les lletres i la meua única pretensió serà intentar despertar la vostra curiositat. Per als lectors ja experimentats en aquest gènere, només desitjo que gaudeixin d'una bona estona llegint aquestes línies.

Som-hi, doncs, cap a l'obra que ens ocupa: *La herencia del coronel*, guionitzada per Carlos Trillo (pare de l'exitosa tira que publica *El Jueves*, "Clara de noche") i dibuixada per Lucas Varela. L'origen i la intencionalitat del còmic ja queden paleses en el pròleg benintencionat que ens ofereix el guionista, on exposa la crueltat existent en les dictadures i, més concretament, la soferta per la seva Argentina. Certament, el proemi no ens aporta res de nou ja que tots sabem que durant aquests períodes de barbàrie, els militars (i l'església) són molt dolents mentre que les víctimes esdevenen màrtirs. La veritat és que pateixo un cert rebuig no massa justificat cap a aquelles obres de gènere històric que prioritzen el succés concret en detriment del tractament dels personatges, que serveixen de mers este-reotips. És justament en aquesta observació on poden diferir *Maus*, obra magna del còmic de temàtica històrica i que ratlla la perfecció a nivell formal i *La herencia del coronel*, segurament menys rodona però, segons el meu parer, molt més rica en el seu contingut.

Així, el llibre ens mostra l'últim tram vital d'Elvio Gustavino, fill del coronel al que fa referència el títol. És un personatge pertorbat a causa dels traumes soferts durant la seva infantesa i que actualment porta una vida grisa treballant de funcionari. L'únic al·licient que té és el foll amor que experimenta per Luisita, un enamorament que podria esdevenir redemptor sinó fos pel fet que Luisita és una nina de porcellana del segle XIX. Per aconseguir-la, no dubtarà a utilitzar tots els arguments al seu abast, entrant en un estat d'alienament cada vegada més profund que el conduirà, seguint els preceptes naturalistes, a una fi inevitable.

Un dels principals encerts de l'obra és veure com juguen els autors amb els plans present/passat i realitat/ficció i un cop se'ns ha presentat el protagonista i el context on es desenvolupa parà la trama, entrem en un reguitzell de flashbacks i en un espiral de representacions de l'imaginari d'Elvio que resulten imprescindibles pel desenvolupament de la historieta.

També resulta d'allò més interessant l'habilitat que mostren Trillo i Varela per presentar i fer únics els personatges amb qua-

tre pinzellades, a la manera de Galdós. Així, veiem passar davant dels nostres ulls una sucosa galeria de personatges que comparteixen tots ells un tret en comú, l'estar marcats per diverses frustracions (tema constant en l'obra del guionista): la mare d'Elvio (personatge clau i omnipresent al llarg de l'obra tot i la seva prematura mort), el pare i coronel (a qui coneixem únicament mitjançant els records d'altres personatges),

la víctima (tal vegada el personatge menys creïble, potser intencionadament, per la seva serenitat que contrasta amb la rauxa dels Gustavino), l'antagonista d'Elvio que seria la nena Felicitas i la seva progenitora (que també viu immersa en la seva pròpia realitat), el rabí propietari de la tenda on viu Luisita... acabant amb personatges col·lectius com podrien ser els militars o els funcionaris (que li serveixen a l'autor per expressar la crítica social habitual en ell). També alguns objectes inanimats adquireixen un marcat protagonisme degut al seu accentuat simbolisme, com Luisita, les màscares o el mateix decorat de l'obra.

L'art de Varela i l'humor càustic al que ens té acostumats Trillo, juntament amb la poca pietat mostrada amb el protagonista (privant-lo de qualsevol matís capaç de despertar compassió o simpatia al lector) contribueixen a crear una atmosfera opressiva, neguitosa i grotesca, en un context de decadència econòmica i moral on es desenvolupa l'obra. Únicament el dibuix de Varela, amb un estil proper al *cartoon* pels personatges però que contrasta amb el realisme del context, aconsegueix alleugerir l'angoixa del còmic.

Per tant, us convido a gaudir de *La herencia del coronel* i, en plena febre d'adaptacions de còmics al cinema, seria com a mínim curiós veure què ens podrien oferir amb aquest material un Ferrara, un Herzog o el millor Leconte de *Monsieur Hire*.

Trillo, Carlos (text), Varela, Lucas (dibujos). *La herencia del coronel*. Format: 17 x 24 cm. Madrid: Editorial Dibbuku, 2010. ISBN 978-84-92902-18-7

